

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om analyse af mulighederne for beskatning af spekulative kapitalbevægelser.

Af Jes Lunde (SF) m.fl.

(Fremsat 17/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

SF kommer i deres beslutningsforslag ind på det, der kaldes Tobinafgiften, som er en afgift, der er tænkt pålagt alle valutatransaktioner.

Forslaget er på ingen måde nyt. Det har været drøftet gennem mange år, ikke bare i det danske Folketing, men i internationale kredse. Det er heller ikke på den reelle dagsorden i de internationale drøftelser, der foregår nu, om, hvorledes vi bedre forebygger og undgår finansielle kriser som opfølgning på krisen i Asien og Rusland. Når det ikke er på dagsordenen, skyldes det ikke ond vilje, men der er en række forhold, der gør, at det er meget svært at indføre en afgift på internationale kapitalbevægelser.

Et af problemerne, som SF jo også er interesseret i at løse, er: Er det muligt at skelne mellem spekulative og andre transaktioner? Og det er jo dybest set meget vanskeligt.

Hvis en afgift skal virke, må den i givet fald pålægges alle valutatransaktioner og gøres global. Jeg har før argumenteret på den måde og skal gøre det meget, meget kort denne gang. Jeg vil bare nævne, at det jo er velkendt at operere med det, man kalder skattely, dvs. handelen flytter derhen, hvor der ikke er en effektiv kontrol med den type transaktioner. Det er altså vanskeligt at gøre en afgift helt global.

En stor omsætning på valutamarkedene, også hvis det er omsætninger, der er større end produktionen af varer og tjenester, er ikke i sig selv et faresignal. Derfor bør det ikke være et mål i sig selv at begrænse omsætningen med valuta. Tag Danmark som et eksempel. Her forvalter pensionskasserne jo aktiver for omkring 200 mia. kr. Og hvis pensionskasserne i Danmark f.eks. omplacerer deres beholdninger af udenlandske værdipapirer, kan sådanne kapitalbevægelser jo udgøre meget store beløb. Men

det er der ikke nødvendigvis noget bekymrende ved. Man kan sige, at det er pensionskasserens opgave at varetage opsparingernes sikkerhed og forrentning.

Et andet spørgsmål, man må tage med i betragtning, når man drøfter disse forhold, er: Vil en afgift på valutatransaktioner begrænse bevægelserne internationalt? Eller sagt på en anden måde: Hvor stor skal en afgift være, før den har en begrænsende virkning?

Det er klart, at det jo ikke er noget, man har absolut erfaring med, men jeg vil godt tage et billede frem fra virkeligheden, der måske kan anskueliggøre problemstillingen. Man kan nemlig sammenligne med en situation, hvor pengepolitiske myndigheder – det er jo normalt nationalbanker – hæver renten for at forsvare en fastkurspolitik. Når renten bliver hævet, bliver det mere attraktivt at beholde eller at købe papirer i den pågældende valuta, fordi forrentningen nu er blevet høj.

I forbindelse med krisen i EMS-systemet i 1992-93 var de pengepolitiske myndigheder i Sverige nødt til at hæve dag til dag-renten helt op til 500 pct., før det gav en stabilitet på valutabevægelsen. Og det giver jo et indtryk af, hvad der i visse tilfælde skal til for at dæmpe kapitalbevægelserne eller i denne situation det, man ville kalde en kapitalflugt.

Så man må formode, at hvis man skal begrænse spekuleringen med en afgift på valutatransaktioner, skal det være en meget høj afgift. Og det betyder jo også, at alle valutatransaktioner bliver meget dyre.

SF henviser til den finansielle krise i Asien som en del af sin begrundelse for at tage spørgsmålet op igen, og der synes jeg, det er rimeligt, at jeg lige peger på, at Asienkrisen først og fremmest skyldes makroøkonomiske ubalancer og alvorlige strukturproblemer, som forværede krisen. Det blev i øvrigt senest bekræftet, har jeg ladet mig fortælle, ved høringen i Folketinget den 3. februar i år om den internationale finansielle krise, hvor der også deltog udenlandske eksperter.

Det, jeg har sagt nu, betyder ikke, at vi blot skal lade stå til over for finansielle kriser eller over for u hensigtsmæssige valutatransaktioner. Regeringen finder, der er et klart behov for, at vi styrker arbejdet med at skabe bedre spilleregler for finansielle transaktioner. På handelsområdet og for serviceydelser har vi gode regler, men der er også behov for, at vi i fællesskab udvikler regler for overvågning af kapital- og